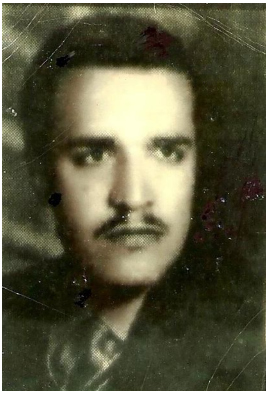

عومەر خامۆش

(كۆشيعر)

كۆكردنەوەو ئامادەكردنی:

غەفوور مەخمووری

2012

چاپی یەكەم

ناو: عمر خامۆش..... کۆ شیعر

کۆکردنەوەو ئامادەکردنی: غەفوور مەخمووری

پیت چنین و هەڵەچنی: زیلان غەفوور مەخمووری

دیزاین و بەرگ: کۆمپیوتەری دەریا

تیراژ: 1000 دانە

چاپ: چاپی یەکەم 2012

چاپخانە: چاپخانەی ماردین- هەولێر

* لەبەڕێوەبەرایەتی گشتیی کتێبخانە گشتییەکان ژمارەی سپاردنی (135) ساڵی (2012)ی پێدراوە

چەند پەیڤێك لە جیاتی پێشەکی

غەفوور مەخمووری

خوێنەری ئازیز ....

ئەم کتێبەی بەر دەستت بریتییە لە کۆی بەرهەمە شیعرییەکانی شاعیر (عومەر خامۆش)، کە پێکهاتووە لە هەردوو دیوانی (زەنگی هەتاو)و (بلوز)، دیارە پێشتر دیوانی (زەنگی هەتاو) ساڵی 1979 لەبەغدا چاپکراوەو کەوتۆتە بەر دەستی خوێنەری ئەو کات، بەڵام هەرچی دیوانی (بلوز)ە ئەوەیان تاکو ئێستا وەکو دەستنووس مابۆوەو لای بنەماڵەی خوالێخۆشبوو پارێزرابوو، ئێمە لێرەدا هەردوو دیوانمان بەیەکەوە وەکو (کۆ شیعر) کۆکردۆتەوەو چاپکردووە.

بێگومان شیعرەکانی (خامۆش) رەنگدانەوەی ژیانو خۆزگەو ئاواتەکانی ئەونو تەعبیر لەکەسایەتیو واقیعی ژیانی ئەو دەکەن، (خامۆش)ی شاعیر جیهانێکی تایبەت بەخۆی هەبوو بۆیە کە شیعرەکانی دەخوێنیتەوە هەست بەوە دەکەیت شاعیر لەجیهانێکی پڕ لە فەنتازیادا ژیاوەو، کەسێك بووە عەشقی جوانی بووەو هەموو شتێکی جوان سەرنجی راکێشاوە، ئەویش لەرێگەی شیعرەوە هەستی پەنگ خواردووی ناوەوەی خۆی دەربڕیوەو گوزارشتی لە خۆیو دەوروبەرەکەی کردووە، شیعرەکانی (خامۆش) بە ژمارە کەم بەڵام پوختن، خوێنەر کە شیعرەکانی خامۆش دەخوێنێتەوە هەست بەوە دەکات کە شاعیر زۆر بەسادەییو راستگۆیانە مامەڵەی لەگەڵ واقیعو ژیاندا کردووە ئەمەیش بۆتە هۆی ئەوەی کە شاعیر زیاتر سەرکەوتوو بکاتو لە خوێنەری نزیك بکاتەوە. هەڵوەستە کردن لەسەر فۆرمو ناوەڕۆکی شیعرەکانی (خامۆش) کارو کاتێکی زیاتری گەرەکە، با ئەو بوارە بۆ ئەو بەڕێزانە جێبهێلین کە لە شیعر دەکۆڵنەوەو، بازانین خامۆش کێیە؟

(خامۆش)ی شاعیر کێیە؟

(خامۆش) ناوی تەواوی (عومەر شەریف رەسووڵ)ە، ساڵی 1947 لەگوندی (عاڵڵا)ی سەر بەناحیەی دیبەگەی سەر بە قەزای مەخموور لەپارێزگای هەولێر لەدایکبووە، قۆناخی خوێندنی سەرەتایی‌و ناوەندی‌و خانەی مامۆستایان (دار المعلمین)ی لەشاری هەولێر تەواو کردووەو، لەو کاتەی کە چۆتە خانەی مامۆستایان دەستی بە نووسینی شیعر کردووەو سەرەتای شیعر نووسینی دەگەڕێتەوە بۆ ساڵی 1966، ساڵی 1968 بووەتە مامۆستاو، ساڵی 1970 ژیانی خێزانی پێکهێناوەو، لەزۆربەی گوندەکانی دەشتی هەولێر مامۆستایەتی کردووە، بەهۆی نەخۆشی دەروونی (شیزۆفرینیا) پاش 22 ساڵ خزمەتکردن وەك مامۆستا لەساڵی 1989دا خانەنشین دەکرێت، هەر بەهۆی ئەم نەخۆشییەوە شاعیر لەشەوی 1992/12/31داو لەتەمەنی 45 ساڵیدا ماڵئاوایی لەژیان دەکات‌و لەگۆڕستانی کارگەی قیڕ لەشاری هەولێر بەخاك دەسپێردرێت.

شایانی باسە شاعیر کچ‌و کوڕێکی بەناوی (موکریان‌و دلۆڤان) لەدوای خۆیدا جێهێشتووە.

بەڵێ (خامۆش) وەکو جەستە خامۆش بوو، بەڵام شیعرەکانی بۆ هەمیشە (خامۆش) بە زیندوویی دەهێڵنەوەو وادەکەن مرۆڤ لەگەڵ خوێندنەوەی شیعرەکانیدا هەست بەبوون‌و زیندوویێتی خامۆش بکات.

سڵاو بۆ رۆحی پاکی (خامۆش)، شیعرو خۆشەویستیش بۆ ئێوەی ئازیز.

شەوی 8/7 – 1 – 2012

فرانکفۆرت – ئەڵمانیا

عومەر خامۆش- کۆ شیعر....... غەفوور مەخمووری

زەنگی هەتاو

ئاوازی نائومێدی

تریفەی مانگ، پڕشنگی خۆر، ئاسمانی شین
لێڵ و تەڵخن، لەبەر چاوم، نەیانما تین
پەریی هەستم بەیادی ئەوان ئەکا شین
چاوی خەفەت، ئەبارێنێ فرمێسکی قین

نووزەی خەفەت لەنێو گەرووی ژیانی تار
ئاوازێکە کاریگەرە وەک سۆزی تار
شێوەنێکە نائومێدی بۆ گوڵبەهار
کە پەپوولە لە وەرانیا ئەکا هاوار

پاش ئاواتی لەدەست دەرچووم خەم ئەکەم نۆش
بە ئازارم لە سکاڵای ناخی پڕ جۆش
بە کەلەبچەی زیندانا بەندکراوە هۆش
کپ بوو گڕی سۆزو هەستم منم خامۆش!

کۆتایی 1967

بێهوودەیی

نەخێر ناتوانی ئەی یار
دەرم بێنی بە ئاسانی
لە سەنگەری گۆشەگیریم
تەفروتونا کەی ئازارم
لە جیهانم چی ئەزانی؟
راهاتووم هەروەها بژیم!
لەبوونا هەڵەتەی یەك رێم
بۆیە ناچارم کە بڵێم:
پەڕامووچەی پەراگەندەم
لە سووڕانێکم هەموو دەم
لەجغزی ژینی بێهوودەم
چاوەڕێی ئەو زەماوەندەم:
کە درکی رۆژگاری دوژمن
دەروونی من زامار بکا
گوێچکەی سۆزم تۆمار بکا
نووزەی قووڵی زەنگی مردن!

هاوینی 1969

خۆزگەی خنکاو

هەستی وێڵم حەز ئەکا لە نوقمی سرنج
لەنیگای ناز لەنجەی پێ کا شەپۆلی حەز
بەڵام ئەفسوس ئەوا دیسان دێوو درنج
بەرهەڵستن، دژ ئارەزووی بەختیاری ئەز

داپیرۆچکەی رۆژگارەکەی دەردەسەریم
تەونی یادی تەمەنی پڕ خەمی تەنیم
ماخۆلانی چڕی دەروون تەکەڵ تەکەڵ
ئاوێنەی هۆشی داپۆشیم وەکو دووکەڵ

وشەی بەزیو لە کاروانی دەربڕینا
بەرامبەری کیژەپەریی روو پەمەیی
لە گەرووی یاد بەکزییەوە وەك ئاو مەیی
هۆشی تەزیو لە هەڵوێستی سەربڕینا!

لەو کاتەدا ئەو بزەیەی کە پێی رەنجام
پڕ گومان بوو تراویلکە بوو لە ئەنجام
بۆ دواوە بوو، ئەو رێگایەی بەسۆز پێوام
بە چەشنی تەم رەوایەوە، نەما هیوام

زستانی 1970

هاواری سەربڕاو

تـــەمی رەنگینـــی ئـــاوازی ژیـــانی ئـــارەزوو و ئـــاوات
وەکو سروەی پڕ لە ئەفسوون بە شەپۆلی ناسک ئەڕوات
بەسـەر دڵـەی قەلەنـدەری بەنـدکراوی زینـدانی کـات
بـە چـاوێکی فرمێسـکاوی بـۆ رێگـای رابـردووم ئـەبات

کامـــە گێـــژاوی تەلزگـــەی ترســـناکە تێـــی ئـــاڵاوم؟
هەورەتریشـقەی دوودڵــی، ورەی بــە ئــەژنۆ بــەرداوم
لـــە زەڵکـــاوی بـــەدبینیا کپبـــوو هـــاواری تاســـاوم
بەڕێی دەرنەچووم پەی نابەم، دیدەی ترس دەوری داوم

ئایا بێ گوێچـکەیە ئاسمـان لـە ئاسـتی نـووزەو گریـانم؟
بـەدوای رازی راسـتی گـەڕام، کەچـی خـەمی دا نیشـانم
مانـــەوەم تاوێکـــە کورتـــە، لەســـەر شـــانۆکەی جیهـــانم
ئـــەی لەبەرچـــی بـــەدی نایـــە هـــەموو ئامـــانجم نـــازانم

ئـــەی هـــەتاوی خۆشەویســتیی بـــەهاری هیـــوای چـــەمەنم
دەدوایـــی بێنـــە ئـــازاری شـــەوی نۆتـــەکی تەمـــەنم
دەبـا منـیش بەسەربەسـتی پـڕ بـە زارم تێـر پێکـەنم
تـا دەمێـک بـەکامی دەروون، مۆسـیقای شـادی بـژەنم!

هاوینی 1971

بڕیاری دڕکاوی

ئەی دیدە کاڵ، جوانیت لەنێو بادەی دڵم ئەتوێتەوە
کە پێی مەست بم، بە قووڵایی ئاسمانی شینی بەهارم
پێئەکەنێ کامەرانیم، ئامێزی بۆم ئەگرێتەوە
بە نازەکەی ئەفسووناویت، لائەچێ سامی شەوگارم!

سۆزی گەرمی ئاگرینی دیمەنی تەماویی گریان
بەستەی هیوای لاویەتیم بوو، بەکوڵ ئەموت بۆ تۆی نیان
رازی هەستی ئەدرکاندم، بەرامبەر شێوەی ئاسمانیت
ژێی ئەندێشەی ئەجولاندم، ناچاری ئەکردم جوانیت:

لە هەڵپەڕکێیشەپۆلی شێوە خنجیلەی قەڵبەزی چەم
چوارچێوەیەک دروست بکەم بۆ هۆنراوە هەتیوەکەم
پرشەی زەردەخەنەی گەشی پەلکەزێڕینەی ئاواتم
قشت و ناسک بگرێتە خۆی، تا رووناک کا ئاسۆی کاتم!

واتێنەگەی لەبیرم چووی ئەی هەڵاڵەی هەنگی گیانم
بەقەد قورسایی دەستاڕی رۆژگاری خەمی سەر شانم
خۆشمویستووی، بەڵام ئازیز، کە لێدرێ زەنگی گومانم
نەک خۆم و تۆ، بەڵکو بوونیش مانای ئەسڕێ لە ویژدانم!

تەمی سەوزی ئاسۆی سپیی سەهۆڵبەندی یادگارم
لەگەڵ خەونی پاش وەنەوزی، رەهێڵەی ئارەزووی ئاڵم
بە مرواری شێوەنی جۆش، بە وردی ئەچنێ دەسماڵم
تا ببێتە کفنی سۆزم لە ئاهەنگی شەوی تارم!

بڕیارمداوە پێلێنێم، لە ژیانا هەڵنەهاتووم
تەبام لەگەڵ بەختیاریم، لە بزەی نەرمی راهاتووم
مادام لەخۆشی ژین ئەگەم، بڕوا بکەن تێنەکەوتووم
چونکە بەهۆی لە ئازاری دەوروپشتی خۆم گەیشتووم!

هاوینی 1971

پشکووتن

کوڕی ئاوم
نەمامی کچی هەتاوم
هەوزەمانم
مووغەکانم

* * * * *

هەورەکانم
نم نم بارانی لێ بارین
لەسەر ئاوازی ناسکۆڵە
شیرین شیرین
دڵی گەنجم هاتە سەما
لە پێش چاوانم تەم نەما!

* * * * *

چرای هۆشم نەوتی ناوێ
تا دیدەی تیژم بڕ دەکا
تیشکی داوێ،
هەستم مەی جوانی فڕ دەکا
ئەگەر جیهان نەما خۆری
چراکەم بێبەشی ناکا
بیرو سۆزم تێکەڵ دەبن لەگەڵ خاکا!

کۆتایی پاییزی 1977

بزەی مۆم

بۆ کارمامزەکەی قەڵا

((ئای جیهان چەند گەورەیە لەبەر چراداو

چەندیش بچووکە لە چاوانی بیرەوەریدا))

بۆدلێر

بێ دەمامکم

بەبێ چۆغەم، بەبێ رانکم

بێ زمانم

شەیدای مانگم

شێتی دیمەنی تابانم

وەک زستانم

لە گریانم

بۆ پاییزم

لە بۆ چرای مات و کزم

بۆ بەهاری تەڕو سەوزم

لەبۆ ختۆکەی وەنەوزم

ختۆکەی ئاوازی تەنک

کەوا تک تک

لێی دەباری بزەی ناسک

تەنک تەنک

هەست دەینۆشی پێکی خونچەی حەزی فێنک!

* * *

دڵم لەسەر ئەو ئاوازە

بۆ ئەو چاوە بۆ ئەو ئاوازە

دەفڕی دەفڕی

بێ باڵ دەفڕی

پەردەی دەدڕی:

پەردەی هەتاو

سێبەری ئاو

بۆ نازی چاو!

* * *

هێرۆی نیان

شلک ناسک چەشنی ئاسمان

بە چرپەی ناز دڵی دەدوان

ئای بۆ شەوان

ئای بۆ شەوان

* * *

رامبۆ، گۆران

هۆنراوەیان،

پەنجەی خوشکی هۆنراوەم بوون.

دڵیان کچی شەرمن ئاسا

نازی تەڕیان لێ دەباری.

هەست و سۆزیان وەک تارمایی، وەک تەمی شین

دەڕژانە سەرچاوەی شیعرم.

سۆزو هەستیان وەک پەپوولە

دەنیشتنە سەر شکۆفەی هۆنراوەکان!

* * *

گریان گریان

تنۆک تنۆک

تنۆک کەم کەم

دەبوو بە تەم

ڕەوی دەکرد بۆ نێو باخ و گوڵزارو چەم!

چۆن لەبیرکەم

بیرەوەری

لەگەڵ پەری؟!

* * *

بە بادەی حەز

حەزی خاوێن

دڵم دەفڕی

بەیەک فڕی

سرووشانی ساماڵاویم،

پیرۆزەی ساماڵی هاوین

کەوا چین چین
پەپوولەی رەنگینی هەستم
لەسەر خونچەی یادگارم
دەنیشتنەوە،
بۆیان دەچنیم شیلەی خەستم
هەوێنی پاکی هەڵبەستم!
* * *
تیشکی سەوزی مۆمی سۆزم
بزەی نەرمی،
دەبارییە ناو دڵەکەم.
پەیتا پەیتا شکۆفەی ئاڵی گوڵەکەم
بۆنی خۆشی،
تاو تاو تەنك
تەنك تاو تاو
دەکەوتە هەڵپەڕکێ و سەما
دەبووە بۆیەی لێوی کچۆڵەی هەڵبەستم،
بە پەنجەی ناسکۆڵەی هەستم
تابلۆی رەنگاوڕەنگی خەیاڵ
ورد دەمنەخشاند،
دروست دەبوو،
دەهاتە دەر،
دەبووە ئاوێنەی سەرمێزی
کچێکی شۆخی چاو کەژاڵ
* * *

چاوی شیر بوو!

مەمکی تیر بوو!

رازی دەپێکا پەڕەی دڵ

ناوەوەی دڵ!

بەناز بەناز

بەلەنجەی ناز

بەدیدەی ناز

بەبزەی ناز

رەنگیم دەبیست

جۆشی تویست!

دەنگیم دەدی

شنەی پەری

رەنگ دەبووە دەنگ

دەنگ دەبووە رەنگ

لە شێوەی شۆخی شل و مل

لە شێوەی شۆخی شۆخ و شەنگ!

هەولێر - گەڕەکی کوران

کۆتایی پاییزی 1977

زەنگی هەتاو

ژیکەلەکە:

دەنگی خۆشی خۆشەویستیت

هارمۆنییە بۆ هەڵبەستم،

سمفۆنیایە پێی سەرمەستم.

کاتێ میهرت

چریکەی سۆزی دەڕژێنتە گوێچکەی هەستم،

دڵم دەکەوێتە سەما

رێ ون دەکەم لەناو تەما.

بەڵام کاتێ هەتاوی رووت

مەمانی رووت

مەمانی قووت

هەستی من ئاسا رووت و قووت،

چاوبڕکێ دەکەن لەگەڵما

ئا سەر لەنوێ

دادەگیرسێن مۆمەکانم،

لەنگەر دەگرێ

پاپۆڕی ماندووی ژیانم!

بە سروەی فێنکی یادت

ئارەقەی خەمی بابردووم،

دەسڕێتەوە

لەکەی ژیانی رابردووم.
کاتێ بارانی خەندەکەت
دەبارێنیتە دڵەکەم
تێر ئاو دەبێ کێڵگەی هەتاو
خونچەی نەوهاڵی گوڵەکەم
دەکرێتەوە،
دەدڕێ ناسک پەردەی هەناو
تەرزەی بیرم دەتوێتەوە
دەتوێتەوە چلوورەی هۆش
تێر دەبیستم ئاوازی خۆش!
قەفەزی ساردم دەشکێنم
تەلی باڵەکانم دەپسێنم
سەر دەردێنم
دەردێم دەردێم
بەستە دەڵێم:
لەبۆ ژیان
لەبۆ ئاسمان
بەستەکەشم دەڵێمەوە:
ناتوێمەوە
ناتوێمەوە
ناتوێمەوە!

هەولێر- گوندی دووگردکان/ 1977

شەترەنج

ژوورەکەم بەبێ چرایە

لە پەنجەرە قووڵ قووڵ سەیری ئاسمان دەکەم

ساتمە ناکەم.

ئاسمان قۆرتە، عەرد ساتمەیە!

شانۆی شەترەنجی گەمەیە.

کش مەلیک کش، قەڵات رووخا

ئەسپ سەرباز دەیئاژوا

تۆ سواری بووی ئەویش دەڕوا!

* * *

سەربازەکە لەناودەچێ

ئەسپی خورتیش راناوەستێ

دەتبا دەتبا

بەهێز بە کێوت دادەدا!

* * *

جڵەوگری ئەسپت نەما

کاتێک لەبۆ تۆ بوو بووە پرد

بەخۆی نەمرد لەناوتبرد

سەری خواردی ئەسپی تەما!

1977

رەشەبا

ئەی رەشەبا

بە دەنگی ناسازی قەلت

بۆچی بۆچی لێم ناگەڕێی؟

دەلێم گەڕێ با بخەوم.

گوێچکەم پووشە

لافاوەکەت گەلێ تووشە

دەیبا دەیبا

لوولیدەدا

ئەو دەمەی کە دەستی توندت

لە زەنگی ژوورەکەم دەدا!

* * *

من شوانم

پەڕە کاغەز: مەڕەکانم!

قەلەمی دەستە: گۆچانم!

مانگی ڕێگای شەوینەکەم: مۆمەکەمە!

بزەی چرای هۆدەکەمە!

* * *

دڵەکەشم دوو پارچەیە

درەختی بەڕووی باخچەیە

پارچەیەکی لە کوورانە
ئەوی دی لە دووگردکانە
کوشتەی چاوی دڵبەرانە:
موکریانە
دلۆڤانە.

سەرەتای زستانی 1977

موکریان : کچی شاعیرە.
دلۆڤان : کوڕی شاعیرە.

هەور

لەدوورەوە دەنگەکەی دێ،
دەنگی رەوتی ئەسپەکەیە،
شریخەی هەوری سەرکەشە
برووسکەکەی: تریسکەی شیری دەستڕەشە
سوار ئەسپەکە نیقاب پۆشە
چاوەکەی سوورە بەدفەڕە!

* * *

کاتێ دادەکاتە باران
لەنێو کەوان
تیرێ دەردێ
جەستەم دەسمێ!

* * *

دایە دایە
دەنگت نایە؟
کارەسات هات
برینداری دێمە پەنات
تۆ شوورەمی بمپارێزە
کەڵبەی هەورەکە بەهێزە!

* * *

پەرستگاکە ساردو سڕە
بەبێ گڕە!
زەمینەکە سەراوبنە
نووزەی ساواو ئاهی ژنە!

سەرەتای زستانی 1977

پرچی سووتاو

ئەی خۆرەتاوی سۆزەکەم
ئەی مۆمەکەم
رەنگم وەکو بزەت زەردە
ئاهم وەکو ئاهی تۆ سەردە
بۆچی پرچم دەسووتێنی؟
بێهۆ دڵم دەڕەنجێنی؟
کەست نەدیتەوە وەك من
هەڵکێشێ هەناسەی بێ بن؟
* * *
وەردیانم قورقوشمی لە قورِگ کردووم
ئا بە کل نووساوە دەنگم، دەنگی گەرووم.
زەروو خوێنی دڵم دەمژێ،
پاسەوانم لێمناگەڕێ
بە کامی دڵم بخوێنم بە ئارەزووم!
* * *
بێزارم و تووڕەم تووڕەم
دژی سازە ناسازەکەی
دەهۆڵ و زوڕناو تووڕتووڕەم!
قەفەزەکەم دەسووتێنم
لەشەقەی باڵ دەدەم دەفڕم
لەسەر چڵی هەتاوی گەل دەچریکێنم
سروودی سەربەستی دەچڕم!

1977

دەنگ

ئەی دەنگەکە

ئەی دەنگەکەی پەڕڕەنگەکە!

گیانی گیانم

ئەی هەڤاڵەکەی دێرینم

بەڕۆژ و شەو

لە بێداریم

لە بێزاریم

هەتا لە خەوی شیرینم

لێمناگەڕێی!

* * *

دەنگ مەلێکی ئاسمانییە

دەنگی خۆشی هاوتای نییە:

بە چریکە کارەباوییە پڕ سیحرەکەی

پەیتا پەیتا تەڵی سۆزم دەهەژێنێ

وەکو پەڕاموچەی نازی دیدەکەی یار

هێدی هێدی دڵی ساوام دەگرییێنێ.

زامی کۆنم دەژێتەوە

چاوگەی ناڵەم دەکرێتەوە

کانیاوی گریانی تەڕم

لە چاوان دەتەقێتەوە!

دەنگەکە زامم قووڵ دەکا،

قووڵی دەکا

وەکو ئازارە قووڵەکەم!

چەند سەرم دەهێنم و دەبەم

نازانم بۆ؟

بۆ تێی ناگەم؟

دەنگ تەلیسمی پڕ جادووە

گریەی چاوی ئارەزووە!

* * *

ئەی دەنگەکەم پەڕ ڕەنگەکەم

هاوڕازەکەی دەردەنگەکەم

لە زامی ئاڵم دەئاڵێی!

تێکەڵ دەبی

لەگەڵ گڵم

تێکەڵ دەکەی

لەگەڵ گڵم

تێکەڵ دەبم!

1977

خونچە گوڵ

کاتێ ئاوی رووبار دەمبا
گێژەنەکەی لوولم دەدا
یادت دەکەم.
شانە مێش هەنگی دەroونم
لەسەر ئاوازی بەستەی تەم
دەبێتە دەستی فریشتەی رزگاربوونم!

* * *

کاتێ لە ئاوەکە دەردێم
بەرەو دەرگات هەنگاو دەنێم
مێش هەنگ تیم تیم خۆیان لەتۆ دەئاڵێنن
بۆ بارەگات پەنا دەبەن
بەدیدەی حەز دڵی تێنووی تۆ ماچ دەکەن
بەگزەگزی رەنگاورەنگ دەتدوێنن!
هەنگە زەردە پێوەنادا
پێوەش بدا
نەخۆی دەمرێ
نەکەس دەکوژێ
ژەهرەکەی تامی هەنگوینە
بەری رەنجەکەی شیرینە
بەڵام ئەی خونچە سوورەکە:
بزەی هەنگ گزنگی تۆیە
بۆ تۆ تیشکی رەنگ و بۆیە!

1977

کۆتر

ئەی هەورۆکە

ئەی بەفرۆکە

هەر ئەمڕۆکە

ئەمڕۆ ئەمڕۆ

کە تۆم دی کەوتییە گفتوگۆ

لەسەر ئاوازی دەنگی خۆش

دڵم کەوتە جۆش و خرۆش

دەنگیش دەنگی تۆی پێوە بوو

دەنگێکی بێ چوار چێوە بوو

هەر دەڕۆیی و نەدەبڕایەوە!

لەسەر پەردەی گوێچکەی سۆزم

مەرەکەب بوو نەدەسڕایەوە!

* * *

ئەو دەمەی کە لێکدابڕاین

بەکوڵ گریاین

بەدڵ گریاین

دەزانی بۆ؟

چونکە مەرگەوەڕی زەمان

پەنجەی بەدی

لەسەر پەلاپیتکەی زمان

هەڵناگرێ

کاتێ دەبێتە ئاگرێ

لێکمان دەکا

لە سەنگەرێک دەرمان دەکا!

....

....

* * *

هاوبیرەکە

ئای ئەی وەک من دەست و پێ لە زنجیرەکە

چیم لەدەستدێ؟

مەگەر بە رووی کاغەز وەدەم

نووسین بسڕێ فرمێسکەکەم!

1977

قەفەز

قەفەزەکە دەرگای هەیە

دەرگای والأیە گەورەیە

بولبولێکی لەناودایە

مۆمیش لەبەر دەرگایە

ژوورەکە گەش و رووناکە

بولبول دڵسۆزو دڵپاکە

هەر لە باڵە فڕکە دایە

هەند ماندووە نووزەی نایە

تەکان دەدا تەکان بە تین

دەردەدا ئەشکی رەش و شین

ئەشکەکە دەبێتە برین

خوێنی گەش سەردەکا چین چین

دوو باڵ دەشکێن دوو باڵ دەشکێن

تەلی قەفەز ئاڵە لە خوێن!

1977

دەستی سووتاو

دڵم لەبەر گڕی جوانی دڵی تۆدا
چەمایەوە کڕنۆشی برد،
لەبەر دەمیا هات هەڵتووتا.
بەبای بزە ماچێکی بۆ نارد لێوەکەت
بووە پشکۆ،
بەلێوی دڵمەوە نووسا،
بە ماشەی دەست ویستم لایبەم
لێو بووە تەم،
کەچی لەپڕ دەستم سووتا!
لەو رۆژەوە دەست بووە مۆم
نامەی سۆزی لەبەر بزەکەی دەنووسم
بزەش بۆتە پارچەی خوێنینی دڵەکەم!

1977

پەپوولە

ئەو دەمەی چاوی لێکدەنێ
هەڵیدێنێ،
باڵەفڕکەی پەپوولەیە
پەیتا پەیتا دەسوورێت و دەخولێتەوە
لەسەر خونچەی دڵم ناسک
هەڵدەنیشێ!

1977

نەوهاڵ

دەڕۆم دەڕۆم

کەساس دەڕۆم

پرسیار دەکەم بۆ ڕەنجەڕۆم؟

پرسیار دەکەم

هەر دەڕۆم و پرسیار دەکەم

بۆ دووکەڵە هەناسەکەم؟

بۆ گڕە سۆزو تاسەکەم؟

پرسیار دەکەم

سەری گێژم دێنم دەبەم

لە خەمی خۆم دڵ ون دەکەم

پرسیار دەکەم پرسیار دەکەم

ئاخۆ چییە تاوانەکەم؟

پەڕەسێلکەم

بۆ تێکیاندا هێلانەکەم؟

* * *

نم نم لەسەرخۆ بارانە

تنۆکی باران گریانە

شانۆی باڵێی چاوانە!

* * *

هەلاڵەکە: ئەی ددان مۆم

تێناگەم بۆ هەڵگری تۆم؟

سەیری ناسکت: خوناوم

بەناز دەسڕێ تەمی چاوم.

جوانی تۆ دانسە بەستەیە

ئاوازی ئەو هەڵبەستەیە

کە ئێستاکە سەر دەردەکا

ئەشکی لە چاوم سەردەکا!

* * *

نەوهاڵەکە: باران باران

تێکەڵ دەکا خەندەو گریان

هانم دەدا بێمە کنت

بێمە ناو دڵی شەرمنت

بەڵکو دڵت دڵی نەرمت

هەر ئەمشەو باوەشی گەرمت

ببێتە هێلانەی دڵم

پەپوولەکەی خونچە گوڵم!

زستانی 1977

کێیە

لەدوور دیارە

تاقە سوارە

تۆزێ دەکا

خۆی لە تۆزی خۆی لوول دەدا

لە ئاوزینگی رکێف دەدا

رەوتی: رەهێڵەی بارانە

لە گێژەنەو لە سوورانە

دەست و رمی: رێژنەو زریان و تۆفانە!

1977

پەڕەسێلکە

وەرە ژووری
دمکت لە پەنجەرە مەدە
داوە داوە
داوی راوە!
وەرە ژووری
دەرگای ژوورەکەم والآیە
تارا لەسەریا ئالآیە
وەرە لە بنیا هەڵنیشە!
وەرە ژووری
ژوورەکەی من کاریتەکەی هێلانەیە
ئەزیش کاریتەی بنمیچی زنجەکانم
ئەز ئەزتانم!

کۆتایی ساڵی
1977

زەری

ئەی شۆخەکەی دیدەپەری
کارمامزی دەشتی سۆزم
لە نەورۆزم
تامێ تۆم دی،
چیایەک بووی
تەمی یادگاری ژینم
تۆقەڵەتی داپۆشیبوو!
بەڵام ئەو کاتەی تێم رامای
نیگای سەوزت تاڤگەی تەزیوی کوێستان بوو
خوناوەکەی،
رووی ژاکاوی گەشاندمەوە!
بزەکەشت نساری فێنکی من بوو
لە سایەیدا ئۆقرەم گرت و حەسامەوە!

1978 / 1 / 30

زام

ئەی گوڵەندام

ئەی کۆنە زام

زامی هەمیشەی تەمەنم

چۆن پێکەنم؟

جوانیت داوە

لە باڵی سۆزم ئاڵاوە!

چەند تەکان دەم

توندتر دەێ گرێی داوی پێوەندەکەم!

1978 / 1 / 30

شیعر

بلــــووز

عومەر شەریف رەسووڵ

بلووز

عومەر خامۆش– كۆشیعر........ غەفوور مەخمووری

چەند وتەیەکی پێویست

خوێنەری بەڕێز

مێژووی دەستپێکردنی شیعرم بۆ ساڵی 1966 دەگەڕێتەوە ئەو کاتە قوتابییەکی هەرزەکار بووم، زۆر حەزم لە شیعر دەکرد. لە راستیشدا شیعر بەدەگمەن دەنووسم، ساڵەهای ساڵ هەبووە شیعرم لا میوان نەبووە لە دەرگای هەستم بدا. نەمویستووە بەزۆر لەخۆکردن شیعر بنووسم، چۆن بۆم هاتووە وام تۆمارکردووە. لەدواییدا ئەگەر دەستکارییەکی زۆر کەمم کردبێ. بەردەوام شیعرم نەنووسیوە ، بەڵکو ماوەکان پچڕ پچڕ بوونە. بەڵام لەگەڵ ئەمەشدا شیعر نووسین لای من تاقیکردنەوەیەکە لەگەڵ خودو دەروونی خۆمدا دەیکەم. هەرگیز شیعرم نەکردۆتە پیشە، ئارەزوویەکە هەڵمبژاردووە. رەنگە رێبازی ئەدەبی هەبێ کاری کردبێتە سەر شیعرم، بەڵام لە کاتی نووسیندا هیچ رێبازێک ناخەمە بەرچاو بیر لە هیچ رێگایەکیش ناکەمەوە، تا راستەوخۆ شیعرەکە خۆی دەنوێنێ. تەنیا بیر لەمە دەکەمەوە کە بتوانم خوێنەر لە شیعرەکانم بگا. ئیتر خۆشیت.

عومەر شەریف رەسووڵ

هەولێر - 1990

تابلۆی سروشت

سەرەتاتکێی ئەستێرەی گەش
نەرمە شەپۆلی تەزووی لەش
لەرەی تەلی مۆسیقای جۆش
بەزم و رەزمی گۆڤەندی خۆش
لەسەر گۆمی شینی بێدەنگ
مانگ ئەرژێنێ تریفەی شەنگ
نیگاری چوارچێوەی هەستم
ئەینەخشێنێ خوای هەڵبەستم
نیگای نازی چاوی ئاسک
لە ژێی سۆزم ئەدا ناسک
لەناکاوا ئەشکی بەیان
ئەتکێتە سەر خونچەی نیان
ئاسۆی رەندی رەنگ پەمەیی
لێی دێتەدەر بە شێنەیی
خۆری مەندی سروشتی ژین
کەژاوەکەی ئاسمانی شین
ئاوی تاڤگە لە قەد کۆسار
بە لەنجەولار کە دێتە خوار
سەمای جوانی فریشتەیە
ئاهەنگی ئەو بەهەشتەیە
کە دڵ ئەلاوێنێتەوە
خەفەتم ئەتوێنێتەوە.

1968

پەخشان:

تەکانێك

بیرم دەکردەوە ژیان بێ پایان بوو، بێدەنگییەك باڵی سامناکی بەسەر دڵمدا کێشابوو، لە مردنی دەکرد. تێنوو بووم، ئاو نەبوو. ناچاربووم بە بیری ناخی خۆمدا شۆڕبمەوە. ئاوێکی فێنك هەبوو، بەڵام بڕی تێنوویەتی نەشکاندم. چەند پتر دەچوومە خوارێ، ئاو کەم دەبۆوە. چراش کز دەبوو، چرا کوژایەوە. ڕێ تاریك داهات. دڵتەنگ بووم، دامە هاڕژنی گریان. فرمێسکی چاوی خۆم نۆشی. چاوم روون بۆوە. ڕێم بەدی کرد. تەکانمداو هاتمە دەرێ، گزنگم دی چاوی ماچ کردم. منیش کڕنۆشم بۆ برد. هەورێکی سپی پەیدا بوو، بارانی ناسکۆڵەی لێ باری . نازی شۆخی نەوهالەکە، تەلی سۆزی ختۆکە دام، کانیاوی بەهرەم هاتەوە قولە قول.

1977

پەت پچڕکێن

((بۆ پێکەنین))

ئاژاوەچی

کابرای بن گردی نیشانچی

پەنجەی زمان لەسەر پەلاپیتکەی تفەنگ

کەمۆ سێبەری کەوانە

کتک: بێدەنگ

سوورکەی قەلەندەر: نیشانە

من خانەخوێم

بێ جێگاو ڕێم

عەولا حەیرانیش: میوانە

زمان: کلکە

کتک: مشکە

کەوان: چزووەکی دووپشکە

هەرسێکیان دەبنە سێکوچکە

موختاری گوندی سەرپشکە

1

ئەز شایەرم

عەولا حەیران دەهۆڵ ژەنە

ئەی چۆخە شین کلک پان دەپێکەنە!

2

دۆخین: قەیتان

جۆخین: مەیدان

کۆخین نیشان

کەوان دەبێتە پاڵەوان!

3

عەولاّ حەیران: لەوحەی خەیاڵی هەڵچوومە

پەنجەی سەیران: وێنەکێشی ئارەزوومە.

1977

هەڕەشە

ئەمن ئاغام
بە قسەی گەلۆر و گێلان
گوایە بەبێ پشت و پەنام.
دە قەیناکە با وا بلێن
لە نێو کەلێن.
جنێوی قشت
بە کوێچکەی وشت:
دەقۆزمەوە
تا ڕێگایەک دەدۆزمەوە
جا ئەو دەمە گوێیان دەگرم
بە زمان هەڵیان دەواسم
پەل پەلیان دەکەم بە داسم.

1977

ئەکتەرەکان

ئەکتەرەکان بەرەو دەربار هەنگاویان نا
بە بای بۆگەن هاتنە سەما.
ئەو بۆنەیان لا عەتر بوو
بۆ سێبەریان وەک کەپر بوو
نەیانزانی کەپرە رزیوەکەی دوێنێ
هەرەس دێنێ
برین دێنێ
برینی قووڵ
کەڵبەی مێژوو زام دەچێنێ
زامی رەش و رووتی مەلوول.

1977

پەیک

وا لەبەر مۆم

ئەنگوستی خۆم

دەکەمە پەیکی شارەزا

بۆت دەنێرم بە باڵی با:

ساڵەهای ساڵ

گریانی تاڵ

ببووە بەرداشێک دەسوورڕا

هەر دەسوورڕا بەبێ وچان

بەهۆی بازووی چەوساوەکان

گەنم: بەرد بوو

نانی: زەهرو نسکۆو دەرد بوو.

1977

رازی مێژوو

– 1 –

ئەو دەمەی ڕێگام ساتمەیە

دەوروبەرم داوەو پڕیشکی ساچمەیە.

کارەکەری خاتوونەکەی خاوەن شکۆ

تای نایەتێ.

بێ ژان دەزێ.

نۆبەرەیە بێچووی قشتی

ساوایەو نەکراوە پشتی

ئەوقاتێکە گشت جێی زارە

قاندڕی توولەی دەربارە.

کە دایکی کۆچ دەکا ناچار

پەنا دەباتە بەر دەربار

دەبێتە توولەی دەرباران

کلکی تەڕ نابێ بە باران.

– 2 –

بە فووی بەدکاران دەکوژێمەوە

بەڵام لە نوێ دەژێمەوە

ئەنجا بزەم دەکوژێتەوە

شەیتانی بەد دەڕشێتەوە

ئەودەم دەبێتە شایلۆغان

بەزمی کۆسەو نێرەمووکان

وەختێ چرا دادەگیرسێ

شەیتانی دانا دەترسێ

هەڵوێستی مەندم: تەڵەیە

شوێنهەڵگری رێی هەڵەیە

کلکی شەیتان دێتەوە بان

بەردەبنەوە دەمامکەکان.

1977

گەردەلوول

((بۆ فیداکارانی فەلەستین))

کورسیت عەردە
شاخ و بەردە
درەختەکەی بەرێک دەگرێ
گەو پەنجەیە
پەنجەی سەر پەلاپیتکەیە.
بۆ هەناوی ئەو گورگەیە!
کە ئێستاکە داناکەسێ
مەگەر گوللە هەڵیواسێ
لە کۆڕی جەنگ
دەنگداتەوە گرمەی تۆپ و تەقەی تفەنگ
داسی تفەنگ
دروێنە کات جەستەی دوژمن
ئا ئا دوژمن
لاشە خۆری منداڵ و ژن!

1977

کۆتایی گەردوون

رۆژگارێ دێ
ئا، ئەم گەردوونە یاخی بێ
لە یاسای کوێرانەی ناکۆک
لە کەلێنی تارماییەکان
ئاژاوەی دژوار سەر دەردەکات
ئەستێرەکان لە خولگەی خۆیان بترازێن
لەناو یەکا تێک قژقژێن
پێکدی کەون،
ملیارەها بارتەقای بۆمبای ئەتۆمی بتەقنەوە.
ئاسمان ببێتە یەک پارچە ئاگری سوور
بسووتێ تەرمەکەی گەردوون.
لە ئەنجاما بکوژێتەوە
بەرەبەرە سارد بێتەوە
ببتە خۆڵەمێش و دوکەڵ
تەکەڵ تەکەڵ
پەخش ببن لە بۆشایی
ئاشکرابێ رازی گومان
باوی نەمێنێ ئەفسانەی شوێن و زەمان

ئەنجا ئەهریمەنی سالۆس بە تەنیایی

لەناو شەوی تاریکایی

لێدا توورڕتوورڕەی خۆڕایی!

1989

دڵ بە ئازارم بە رواڵەت شادم

کەی لەنێو داو بم ئەودەم ئازادم

1968

بلووز

ئەی شۆخە کچ

چاوی مامز، تەسریحەی پرچ

هیچ کامێکیان سەرنجی من راناکێشن

خەمی دەروون لە رەگەوە هەڵناکێشن.

بەقەد ئەوەی وەختێ بلووز دەکەیتەبەر

نەک هەر دڵی ساواو ناسک،

دڵی بەردیش دەجوولێنی و دەیدەیتە بەر

نووکی خەنجەر.

1990

هەڵدێران

وا ئەمشەو لەبەر ئەم دەردەم.

ژانی دژوار و کوشندەم.

هەروەک مارێکی بریندار تەپاو تلمە جینگل دەدەم.

ئازارێکی دۆزەخییانە

کەوتووەتە وێزەی گیانم.

بەرگەی ناگرم لە دەستیدا هەراسانم.

لەپێش چاوم دونیای بەرین وێکدێتەوە.

جێم لە هیچ جێ نابێتەوە.

چەند حەز دەکەم.

خەوێکی قووڵ

قووڵتر لە خەوی مردنا

بمباتەوە

تا (کووکە) و (کارەساتی) ئەم

ڕۆژگارەم بیر باتەوە.

....

....

....

....

1991 / 12 / 8

روانین

((سەرنج: لە شیعرێکی تەواودا تەنیا ئەو چەند دێڕانەم لەبیر ماون))

ورشە ورشی چڵی پەرداخ
شینایی ئاسمانی سەر شاخ
شکۆفەی ئاڵی رەنگ پشکۆ
لەنجەی دڵفڕێی هێرۆ
شایلۆغانێکن بۆ دەروون
دەروونی کەساس و زەبوون.
بەڵام گیانم، سۆزی تێنووی
هەڵینەهێناوە پێڵووی
تا چاو بڕ ئەکا بڕوانێ
لە دەورو پشتی ژیانێ:
کە داوی گومان تەنیویە
ئاسۆی: هەوری خەم پۆشیویە
چاڵی هاری پشت شانۆی ژین
هیوامان قووت ئەدا بەقین.

1972

بەهاری ژاکاو

ئەی مەرگی بێ برانەوە، ئەی تەلیسمی پڕ لە نیهان
تاکەی گەرای خۆت دائەنێی لەگەڵ پشکوتنی ژیان
ئەو دەمەی ئەرژەنگی هارت بەرەڵڵا ئەکەی بۆ تاوان
بای ئاکام رووی زەمین ئەگرێ، بەرپا ئەکەی هەراو گریان

* * *

1971

سەرنج: ئەم شیعرە زیاتر بوو، فەوتاوە، هەر ئەم چوارینەم لەبیر ماوە.

یاد

بە ناز کە ژێی گوێچکەی رازم ختۆکەدا هەناسەی تەم
ئاوازێکی نەرم و فێنک چرۆ دەرئەکا لە سۆزم
لە شەقەی باڵ ئەدا لەگەڵ سەردوولکەی جۆشی گرۆزم
بە شەپۆلی ئەفسووناوی یاد ئەبەنە مەڵبەندی خەم

1971

* * *

سەرنج: ئەم شیعرەیش زیاتر بوو، فەوتاوە، هەر ئەم چوارینەم لەبیر ماوە.

هیوا

جریوەی ئەختەری خەندان لە ساماڵی وەکو زیوا
رازێک ئەخاتە ناو دڵم گەش و بڵندە وەک هیوا
خوناوی تاڤگەی تەماویی بەهاری یادگاری هۆش
دڵۆپ دڵۆپ بە ئەسپایی، ئەتکێتە سەر پەنگری هۆش

1971

سەرنج: لەم شیعرەدا تەنیا ئەم دوو دێرەم لەبیر ماوە.

ئاواتی گەنجی

ئەی ئاواتی تافی گەنجیم، ئەی گوڵی گوڵدانی گیانم
بە تەماشای بێ ئامانجت بوویتە جێگای سەر سوڕمانم
چەند سەیر ئەکەم روانینەکەت، چ روانینێکە نازانم
نیگای دیلت بەرەڵڵاکە، دە چاوت بڕە چاوانم !

* * *

تەمی خەستی سەرنجی قووڵی مەستت بتوێنەوە
تا کارەبای دڵی شەیدام دیدەی خەواڵوت راکێشێ

تکات لێئەکەم تۆو جوانیت، لە گومان مەمێنەوە
نازانی چەندە دژوارە؟ خۆت راناگری لەبەر ئێشی

* * *

1971

سەرنج: لەم شیعرەیشدا لە چوار چوارین تەنیا ئەم دوو چوارینە ماون.

ئامانج

کەس ناتوانێ، لە شوێنی خۆی، بە زرمەی دەهۆڵی فیشاڵ
بۆ ئارەزووی منی قاڵبووی بڕوای ئازار هەڵپەڕێنێ
ئەگەر کۆلکەی تەمەنی رەنج هەر بە ناوی ژیانی تاڵ
پەروەردە بێ، چۆن هۆشی زاڵبووی بەسەر ئێش نسکۆ دێنێ

1972

سەرنج: لە شیعرێکی سەربەخۆدا، بەس ئەم چوارینەم لە یاد ماوە.

— — — —

هەستی ئێشکچیم لەبەر پەنجەرەو چراو چاوی ناز
ئەسوورێتەوە وێڵ سەرگەردان چەشنی پەروانە
لەناخی تێنووم ژیلەمۆی گریان ئەبێتە ئاواز
ئەفرێ بۆ ئاسۆی تەماوی گومان پڕ رازی گیانە

1972

— — — —

ئەستێرە بەناز لەنێو گەڵای دار

ئەدرەوشێتەوە چەشنی چاوی یار

— — —

مەگـەر لـە ژیـان پشـووی خـۆم خۆشـکەم هـەر بـە هیـواوە

سـەیری بـەرزی کـەم، بـەبێ ئـاورٍ لـە وێرانـەی دواوە

بدەمـــەوە کـــە هـــەزاران خۆزگـــەی تێـــدا نێـــژراوە

پـەنا ببەمـە بـەر ئـەو سرووشـتەی دوور لـە زەڵکـاوە

1972

خۆزگەیەک

سۆزی خوێندم بارانە

بارانی ناو کێڵگەکانە

بولبولێکم بێ چوارچێوەم

لە چوارچێوەی دڵی ئێوەم

دانم ناوێ، ئاوم ناوێ

هەر تەنیا لەبەر هەتاوێ

بهێڵن بخوێنم تاوێ!

1977

پەیڤی بنەماڵەی شاعیر

ئەحمەد شەریف رەسووڵ

برای شاعیر

ساڵانێکی زۆر بوو بە ئاواتی ئەوە بووین کە دەستنووسی دیوانە شیعری (بلووز) چاوی بە دونیای ئەدەب هەڵێنێو سووچێك لەکتێبخانەی کوردی ئاوا بکاتەوە، ئەم ئاواتەمان ئەمڕۆ بە هەوڵو کۆششی برادەری دڵسوزی (خامۆش) بەڕێز کاك غەفوور مەخمووری هاتەدی، بەناوی بنەماڵەی (خامۆش) سوپاسو پێزانینی خۆمان ئاراستەی بەڕێزیان دەکەینو شانازی بەو کارەیان دەکەین کە دەرفەتیان رەخساندو هەردوو بەرهەمە شیعری خوالێخۆشبوو (زەنگی هەتاو)ی چاپکراوی ساڵی 1979و دیوانی (بلووز)ی دەستنووسو چاپنەکراوی ساڵی 1990یان بەیەکەوەو لەیەك بەرگدا لەژێر ناوی (عومەر خامۆش... ژیانو شیعرەکانی) بەچاپ گەیاندو ئەرکی چاپکردنەکەشیان خستە ئەستۆی خۆیان.

چاپکردنەوەی دووبارەی (زەنگی هەتاو)ی 1979 لەگەڵ دەستنووسی (بلووز)ی 1990 بەمەستی کۆکردنەوەی سەرجەم شیعرەکانی شاعیرو ئاشناکردنیان بە نەوەی نوێیە، بۆ ئەوەی نەوەی تازەی شیعر سوود لە شیعرەکانی شاعیر ببینو بزانن کە خامۆش چی پێشکەش بە بواری شیعر کردووە.... لەگەڵ رێزماندا.

ناوەڕۆک

ناوەڕۆك	ل
* چەند پەیڤێك لە جیاتی پێشەکی.... غەفوور مەخمووری..........	3
* زەنکی هەتاو	5
* ئاوازی نائومێدی	7
* بێهوودەیی	8
* خۆزگەی خنکاو	9
* هاواری سەربڕاو	10
* بڕیاری دڕکاوی	11
* پشکووتن	13
* بزەی مۆم	14
* زەنگی هەتاو	19
* شەترەنج	21
* رەشەبا	22
* هەور	24
* پرچی سووتاو	25
* دەنگ	26
* خونچە گوڵ	28
* کۆتر	29
* قەفەز	31
* دەستی سووتاو	32
* پەپوولە	32
* نەوهاڵ	33
* کێیە	35
* پەڕەسێلکە	36

* زەری 37
* زام 38
* بلووز 39
* چەند وتەیەکی پێویست 41
* تابلۆی سروشت 42
* پەخشان : تەکانێك 43
* پەت پچڕکێن 44
* هەڕەشە 46
* ئەکتەرەکان 47
* پەیك 48
* رازی مێژوو 49
* گەردەلوول 51
* کۆتایی گەردوون 52
* بلووز 54
* هەڵدێران 55
* روانین 56
* بەهاری ژاکاو 57
* یاد 57
* هیوا 58
* ئاواتی گەنجی 58
* ئامانج 59
* خۆزگەیەك 60
* پەیڤی بنەماڵەی شاعیر... ئەحمەد شەریف رەسووڵ- برای شاعیر 61